

Joanna Leska-Ślęzak

Holenderska misja gospodarcza w Polsce

Stosunki gospodarcze między Polską a Niderlandami zapoczątkował w X–XI w. okres stosunków handlowych. Wtedy to w Niderlandach pojawili się pierwsi Polacy, a na ziemiach polskich pojawiły się monety fryzyjskie i flandryjskie ok. 1000 roku, które świadczyły o wymianie handlowej¹.

W tym okresie rozwój kontaktów handlowych głównie skierowany był między Gdańskiem i Flandrią. Handlowano rybami, skórami, futrami, produktami leśnymi i bursztynem².

Od XIII w. rozszerzyły się kontakty handlowe między Gdańskiem a portami w Amsterdamie i Rotterdamie. Holendrzy pełnili też rolę pośredników w sprzedaży towarów nabytych w Gdańsku do innych krajów, np. zboża do Anglii, towarów leśnych i zboża do Portugalii, a do Gdańska przywozili sól z Francji, sukno z Flandrii³.

W XIV w. Polacy zainteresowani byli sprowadzaniem z Holandii: sukna, śledzi, wina, fig, rodzynek, migdałów, ryżu, przypraw, a także frizalu (zielonego sukna), z którego mieszczaństwo gdańskie szyło odzież. Ważnym ośrodkiem obok Gdańska w kontaktach handlowych był Kraków, gdzie korzystano z arterii wodnej – Wisły⁴.

W XV i XVI w. kontakty uległy dalszemu zacieśnieniu oprócz Amsterdamu i Rotterdamu ważnym miastem stał się Dobrecht, gdzie udawali się w celach handlowych liczni kupcy z Gdańska, Torunia i Krakowa.

W XVI–XVIII w. Gdańsk i Amsterdam były ważnymi portami w kontaktach handlowych między Polską a Holandią.

W XIX w. osłabieniu uległy kontakty polsko-holenderskie ze względu na sytuację polityczną, ponieważ Polska była pod trzema zaborami.

---

¹ M. Pelczar, *Polonia w Niderlandach*, „Almanach Polonii” 1981, s. 79.

² A. Zbierski, *Port Gdański na tle miasta w X–XIII wieku*, Gdańsk 1964, s. 243.

³ *Historia Gdańska*, t. 1, red. E. Cieślak, Gdańsk 1985, s. 518.

⁴ E. Cieślak, C. Biernat, *Dzieje Gdańska*, Gdańsk 1975, s. 56–59.

Ożywienie kontaktów, głównie przemysłowo-handlowych między obu państwami nastąpiło po I wojnie światowej. Kapitał holenderski pośrednio i bezpośrednio inwestował w polską gospodarkę⁵.

Przykładem na zacieśnienie współpracy było utworzenie w 1921 r. fabryki – „Polsko-holenderska fabryka lampek elektrycznych”, a w 1928 roku zmieniono nazwę „Polskie zakłady Philipsa S.A.”.

W 1930 r. w ramach wzajemnej współpracy uruchomiono hutę szkła założoną przez Antona Philipsa. Przedstawicielstwa zakładów Philipsa otwarto między innymi w: Poznaniu, Lwowie, Wilnie, Bydgoszczy, Rzeszowie, Katowicach i Gdyni. Zajmowały się one działalnością handlową⁶. Od 1937 r. w zakładach Philipsa funkcjonowało laboratorium naukowo-badawcze, w ramach którego współpracował doc. Andrzej Sołtan z prof. Gillesem Kolstem z Eindhoven. W 1937 r. zakłady te zatrudniały w Polsce 2,5 tys. pracowników. Produkowano odbiorniki radiowe, środki oświetleniowe, aparaturę nadawczą, wzmacniacze, lampy neonowe.

W latach 1926–1939 współpracę handlową poszerzono o budowę okrętów podwodnych dla polskiej marynarki. W 1936 roku przybył do Holandii Kazimierz Leski do pracy w Nederlandsche Veerenigde Scheepsbaur Bureaux w Hadze, gdzie pracował jako kreślarz. Po ukończeniu Wydziału Budowy Okrętów Politechniki w Delft rozpoczął pracę w dziale okrętów podwodnych. Uczestniczył w projektowaniu okrętów podwodnych ORP „Sęp” i ORP „Orzeł”, które budowano w Stoczni Koninklijke Maatschappij. Kazimierz Leski był odpowiedzialny przy budowie okrętu „Orzeł” za kwestie dotyczące siłowni⁷.

W okresie II wojny światowej stosunki gospodarcze między Polską a Holandią nie istniały. 6 czerwca 1945 r. rząd holenderski uznał rząd w Polsce, a następnie zerwał stosunki dyplomatyczne z rządem emigracyjnym w Londynie.

W latach 1950–1970 XX w. współpraca gospodarcza między Polską a Holandią była zawieszona, mimo podpisanej w 1950 r. umowy ze względu na przystąpienie Holandii do państw Beneluxu w sprawach handlu zagranicznego.

Wznowienie stosunków między Polską a Holandią rozpoczęło się w latach 70. XX w. Przyczyniły się do tego spotkania zespołów Instytutu Spraw Międzynarodowych (strona Polska) i Instytutu im. Johna Kennedy’ego w Tilburgu (strona holenderska)⁸.

W tym okresie podpisano umowy o współpracy dotyczące m.in. przewozów drogowych, podróży i ładunkowych (13.08.1971 r.), rozwoju współpracy gospodarczej przemysłowej i technicznej (14.07.1975 r.), rozwoju współpracy gospodarczej (1.08.

⁵ J. Leska-Ślęzak, *Kształtowanie się bilateralnych stosunków polsko-holenderskich*, „Cywilizacja i Polityka” 2012, nr 3, s. 312.

⁶ Z. Klimczuk, *Most Holandia–Polska*, Warszawa 1996, s. 41–59.

⁷ <http://historia.wp.pl/title,Polski-szpieg-KazimierzLeski>, odczyt z dn. 30.12.2013.

⁸ A. Głowacki, *Królestwo Holandii*, Warszawa 1984, s. 178.

1979 r.), aktywizacji i współpracy małych i średnich przedsiębiorstw (15.03.1977 r.), w sprawie wieloletnich dostaw węgla energetycznego do Holandii (20.09.1979 r.)⁹.

W latach 80. XX w. podpisano umowę o uniknięciu podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku (7.11.1981 r.). Stosunki gospodarcze w tym okresie cechuje konserwatyzm i zachowawczość.

Lata 90. XX w. to okres rozkwitu polsko-holenderskich sektora gospodarczego. 7 września 1992 r. podpisano umowę o ochronie inwestycji. Od 1991 r. funkcjonuje biuro branżowe kocnemu Philipsa, którego celem była współpraca z sektorem prywatnym dotycząca produkcji sprzętu RTV i AGD. Wzrost inwestycji holenderskich w Polsce nastąpił w 1992 r., gdy inwestycje zostały ubezpieczone w NCM (Netherlands Credit Insurance Company)¹⁰. Od 1992 r. nastąpił rozwój współpracy na szczeblu lokalnym między Polską a Holandią np. w 1992 r. utworzono w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu Ośrodek Informacyjno-Handlowy Północnej Brabancji, kontakty lubelsko-holenderskie organizowane są w Arnhem. W 1997 r. Gdańsk i Rotterdam potwierdziły współpracę w dziedzinie gospodarki i nauki, a Warszawa i Haga – porozumienie w dziedzinie gospodarki i nauki, które podpisano 3 listopada 1990 r.¹¹

Kolejnym etapem kształtowania kontaktów gospodarczych między obu państwami było powołanie w 1999 roku Konferencji Utrechckiej, której celem była pomoc w polskich przygotowaniach do akcesji do Unii Europejskiej.

Konferencje kolejne odbywały się w Polsce i Niderlandach. Ważnym spotkaniem była XIII Konferencja Utrechcka w 2004 r., ponieważ dotyczyła spraw związanych ze świadczeniem usług, przepływem pracowników, otwarciem rynku pracy dla obywateli polskich i świadczeń medycznych. Sesja XIV odbywała się w Krakowie, której celem były kwestie w dziedzinie rybołówstwa, rolnictwa, europejskiej polityki obszarów wiejskich, zagadnień związanych z uprawami ekologicznymi¹².

Po 2002 roku podpisano umowy dotyczące m.in. podwójnego opodatkowania w zakresie podatku od dochodu o zabezpieczeniu społecznym, w sprawie przywilejów i immunitetów oficerów łącznikowych przy Europolu, a także umowę o współpracy Ministerstwa Gospodarki RP i Ministerstwa Spraw Ekonomicznych Królestwa Niderlandów¹³.

⁹ J. Leska-Ślęzak, *Kształtowanie się...*, s. 313.

¹⁰ Ministerstwo Spraw Zagranicznych w Warszawie, Departament Współpracy Gospodarczej II, Notatka dotycząca współpracy gospodarczej z dn. 20.08.1992, s. 5.

¹¹ Współpraca między prowincjami: Poznań-Północna Brabancja, Lublin-Geldria „Biuletyn PNKV” 1993, nr 3, s. 12, Urząd Miasta Gdańska, Wydział Zagraniczny, Deklaracja Gdańska z dn. 26–29.06.1997, s. 1–3.

¹² J. Leska-Ślęzak, *Oficjalne formy kontaktów holendersko-polskich po 1989 roku*, „Cywilizacja i Polityka” 2005, nr 3, s. 144–145.

¹³ *Stosunki dyplomatyczne Polski*, t. 1: 1918–2006, red. K. Szczepaniak, A. Herman-Łukasik, B. Janicka, Warszawa 2007, s. 270.

Od 2010 r. nastąpił znaczny wzrost w eksporcie z Polski do Królestwa Niderlandów. Polska eksportuje: pojazdy, statki powietrzne: jednostki pływające i współdziałające urządzenia, wyroby z metali nieszlachetnych, wyroby różne (meble, pościel, materace), żywe zwierzęta, produkty pochodzenia zwierzęcego, gotowe artykuły spożywcze i napoje, materiały i wyroby włókiennicze, produkty przemysłu chemicznego¹⁴.

W Haskiej centrali banku ING 13 września 2012 r. odbyło się spotkanie ambasadora RP Jana Borkowskiego z przedstawicielami firm holenderskich aktywnych w kontaktach gospodarczych z Polską, które zrzeszone są w Niderlandzko-Polskiej Radzie Wspierania Handlu (NPCH).

W spotkaniu uczestniczyło ponad 50 przedstawicieli z Niderlandów, którzy zainteresowani byli inwestycjami w Polsce¹⁵.

Wizyta pary królewskiej króla Wilhelma Aleksandra i królowej Maximy miała wskazać nowe kierunki współpracy w przyszłości między Polską a Holandią, a także na forum Unii Europejskiej. Równocześnie przybyli do Polski minister handlu i rozwoju Lilianne Ploumen wraz z delegacją przedsiębiorców holenderskich, którzy uczestniczą w misji gospodarczej, a także minister spraw zagranicznych Niderlandów Frans Timmermans¹⁶.

Wizyta pary królewskiej odbywała się w dniach 24 i 25 czerwca 2014 r. Para królewska odwiedziła Warszawę i Poznań.

Celem wizyty były omówienie kwestii dotyczących:

1. kryzysu na Ukrainie,
2. polityki europejskiej,
3. polityki energetycznej,
4. wrześniowego szczytu NATO,
5. współpracy gospodarczej.

Lilliane Ploumen przewodziła misji gospodarczej firm z sektora energetyki, logistyki, transportu, gospodarki wodnej, przetwórstwa rolnego. W Warszawie ważnym elementem wizyty była obecność króla Wilhelma Aleksandra i prezydenta Bronisława Komorowskiego na polsko-holenderskim forum gospodarczym – „Innovation, solutions for a common future” na Stadionie Narodowym w dniu 25 czerwca 2014 roku¹⁷. Podczas spotkania z przedsiębiorcami zwrócono uwagę na współpracę gospodarczą w takich dziedzinach, jak: energia odnawialna, IT, badania i rozwój oraz technologia żywności. Wilhelm Aleksander podkreślił w swoim wystąpieniu, iż „[...] Polska jest

¹⁴ *Ambasada RP w Hadze*, www.haga.polemb.net, odczyt z dn. 05.10.2012.

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ *Niderlandzka para królewska rozpoczęła wizytę w Polsce*, <http://stoog.pl/nl/>, odczyt z dn. 26.06.2014.

¹⁷ *Pierwsza zagraniczna wizyta państwowa króla Niderlandów*, <http://polonia.nl/>, odczyt z dn. 30.06.2014.

inspirującym partnerem w samym sercu Europy. Przyszłość chcemy budować na naszych dobrych stosunkach, ponieważ jesteśmy przekonani, że niesie ona wiele możliwości zarówno dla Polski, jak i Holandii...¹⁸

Wizyta gospodarcza była głównym punktem programu pary królewskiej, lecz para królewska również oddała hołd polskim żołnierzom z I Dywizji Pancerniej gen. Maczka i polskim spadochroniarzom walczącym o niepodległość Holandii w latach 1944 i 1945. Prezydent Bronisław Komorowski i Wilhelm Aleksander uczestniczyli w prezentacji Liberation Route Europe, czyli w multimedialnym szlaku, którego celem jest ukazanie kluczowych miejsc wyzwolenia kontynentu pod koniec II wojny światowej. Victoria van Krieken, szefowa fundacji tłumaczyła, iż celem projektu jest rozpropagowanie polskich bohaterów w Holandii¹⁹.

Królestwo Niderlandów, Polska, Izrael i Słowacja uczestniczą w projekcie budowy nowego miejsca pamięci w Sobiborze, gdzie zginęło ponad 34 tysiące obywateli holenderskich²⁰.

W związku z rozpoczęciem się misji gospodarczej w Polsce Ambasada Królestwa Niderlandów wydała przewodnik pt. *Netherlands Economic Mission to Poland*, w języku niderlandzkim i polskim. W przewodniku przedstawiono firmy działające w różnych sektorach gospodarki holenderskiej, które pragną rozpocząć współpracę z przedsiębiorcami w Polsce.

Przedsiębiorcy, którzy przybyli z Holandii w ramach misji gospodarczej pragną rozpocząć współpracę lub rozszerzyć ją na terenie Polski, ponieważ Polska jest postrzegana pozytywnie wśród inwestorów zagranicznych.

Grupa firm reprezentująca sektor zajmujący się sprawami wodnymi to:

- Deltares z siedzibą w Utrechtcie i Delft. Jest to niezależny instytut, który zajmuje się kwestiami związanymi z wodą, warstwami podpowierzchniowymi i infrastrukturą; w polu ich zainteresowań są obszary gęsto zaludnione w obszarach rzek, deltach, basenach – opracowanie nowych rozwiązań i współpraca z uniwersytetami, instytucjami rządowymi, przedsiębiorcami, których celem jest wprowadzenie nowych rozwiązań i innowacji w zakresie środowiska i społeczeństwa²¹;
- KWT Group – firma, która na holenderskim rynku zajmuje się projektowaniem oczyszczalni ścieków i infrastruktury przeciwpowodziowej, a także produkuje zawory wodne, zastawki i jazy wykonane ze stali nierdzewnej²²;
- Berson – firma wykorzystująca technologię UV do uzdatniania wody pitnej, a także dezynfekcji wody na całym świecie wykorzystując tą technologię²³.

¹⁸ Polska Agencja Prasowa, <http://www.pap.pl/>, odczyt z dn. 26.06.2014.

¹⁹ *Wizyta króla Holandii Wilhelma Aleksandra w Polsce*, rp.pl www.rp.pl, odczyt z dn. 30.06.2014.

²⁰ *Wizyta państwowa w Polsce*, News article, 12.06.2014.

²¹ *Netherlands Economic Missin...*, s. 17.

²² *Ibidem*, s. 31.

²³ *Ibidem*, s. 14.

- grupa firm zajmująca się planowaniem przestrzennym, architekturą krajobrazu, urbanizacją to:
- LEVS – firma międzynarodowa z siedzibą w Amsterdamie, która zajmuje się projektowaniem zwartej zabudowy mieszkaniowej – wysokiej i niskiej, projektowaniem obszarów miejskich i przekształcaniu dawnych budynków przemysłowych w mieszkania²⁴;
- KUIPER COMPAGNONS – firma z siedzibą w Rotterdamie, zajmująca się planowaniem przestrzennym, urbanistyką, architekturą krajobrazu i architekturą;
- IAA Architects – zajmuje się doradztwem w dziedzinie architektury, architektury wnętrz, krajobrazu oraz urbanistyki, głównie kompleksowe projekty budynków opieki zdrowotnej, oświaty, transformacji zabytków;
- Ector Hoogstad Architekten – biuro architektoniczne z siedzibą w Rotterdamie, głównie projektuje budynki użyteczności publicznej dla instytucji rządowych, placówek oświatowych, kulturalnych, a także dla instytutów badawczych²⁵.

Ważnym elementem wizyty króla Wilhelma Aleksandra było Forum Współpracy Polsko-Holenderskiej w Muzeum Narodowym w Poznaniu w dniu 25 czerwca 2014 r. Podczas forum podpisano umowę o współpracy między polskim Związkiem Międzynarodowych Przewoźników Drogowych, a holenderskim odpowiednikiem Transport en Logistiek Nederland²⁶.

Król wybrał Poznań jako drugie miasto w Polsce, ponieważ w maju 2012 r. powstało Centrum logistyczne Clip w Swarzędzu wspólnie z holenderskim operatorem ERS Railways uruchomiono pierwsze w Polsce połączenie intermodalne (przewóz ładunków za pomocą więcej niż jednego środka transportu) z portem w Rotterdamie (największy port w Europie). Rozpoczęto pracę nad nowym terminalem, który będzie gotowy prawdopodobnie w 2015 r., a przeładuje 150 tys. kontenerów. Istniejącą trasą przejechało 800 pociągów i ponad 25 tys. naczep z towarem²⁷.

W trakcie forum znaczącą rolę odegrały firmy z sektora logistycznego m.in.:

- Carpenter Europe – to firma specjalizująca się w obsłudze logistycznej w Polsce i Holandii, a także zapewniająca usługi transportowe pracowników tymczasowych i obsługę finansową.
- EMONS – grupa firm specjalizujących się w dostarczaniu usług logistycznych z uwzględnieniem ochrony środowiska²⁸.

Ważnym aspektem w kontaktach polsko-holenderskich jest sektor rolniczy, który był reprezentowany przez następujące firmy:

²⁴ Ibidem, s. 35.

²⁵ Ibidem, s. 21.

²⁶ *Wizyta króla Holandii*, „Głos Wielkopolski”, 24.06.2014.

²⁷ Ibidem.

²⁸ *Netherlands Economic...*, s. 16, 22.

- DOFCO International – międzynarodowa firma zajmująca się produkcją naturalnych nawozów organicznych i uszlachetniaczy gleby, które dostosowywane są bezpośrednio do potrzeb odbiorców;
- Flower Your Place – wyspecjalizowane przedsiębiorstwo zajmujące się sprzedażą kompozycji cebulek kwiatowych, a także świadczące usługi ich sadzenia;
- LELY – wyspecjalizowana spółka, która zajmuje się pastwiskami, karmieniem i dojeniem krów (nowe technologie dla rolników), a także opracowała instrumenty do kontroli jakości mleka, jak i każdej krowy w stadzie;
- Rabo Farm – spółka, której celem jest udoskonalanie struktury obiektów związanych z rolnictwem. Wchodzi w skład grupy Dutch Rabobank Group, jednego z największych dostawców usług finansowych na świecie, który zajmuje się rolnictwem w skali globalnej;
- Ridder – HortiMax łącząca w sobie ponad 100-letnie doświadczenie w zakresie ogrodnictwa światowego, a w szczególności technologii szklarniowych;
- Solis Plant – przedsiębiorstwo zajmujące się produkcją roślin ogrodowych i doniczkowych (głównie kalanchole, bugenwilla i hortensji);
- VGB – Holenderskie Stowarzyszenie Hurtowników Produktów Kwiatowych – organizacja skupiona wokół sprzedaży hurtowej kwiatów i roślin ozdobnych. Lider na rynku globalnym²⁹.

Branża komputerowa reprezentowana była przez dwie firmy holenderskie funkcjonujące na rynku globalnym:

- Goyello, zajmująca się niestandardowym oprogramowaniem m.in. projektów dotyczących rozwiązań w zakresie handlu elektronicznego i mediów społecznościowych;
- Teleplam International N.V. – firma międzynarodowa zajmująca się zaawansowanymi technologicznie usługami posprzedażowymi, oferującymi kompleksowe rozwiązania dotyczące komputerów, elektroniki użytkowej i urządzeń telekomunikacyjnych³⁰.

Sektor energetyczny reprezentowany był przez:

- INEPRO – firma działająca na terenie całej Europy, produkująca inteligentne liczniki energii elektrycznej, wykorzystująca nowoczesne technologie w celu ochrony środowiska;
- TCEGOFOUR – przedsiębiorstwo, które zajmuje się przetwarzaniem bioproduktów (np. rzepak, lnu, canoli, soi itp.) na produkty energetyczne, które umożliwiają rolnikom zaspakajania potrzeb na energię³¹.

²⁹ Ibidem, s. 19, 23, 34, 39, 40, 44, 51.

³⁰ Ibidem, s. 24 i 46.

³¹ Ibidem, s. 29 i 45.

Ważnymi firmami reprezentującymi w starzejącej się Europie problemy zdrowotne i usługi opieki domowej to:

- SKYTRON – firma działająca na rynku polskim od 2011 r., oferuje duży wybór produktów medycznych do stosowania na salach operacyjnych, oddziałach intensywnej opieki medycznej, głównym celem misji gospodarczej jest poznanie rozwoju rynku w kwestii opieki zdrowotnej;
- HAESBROECK – istniejąca od 2002 r. agencja, która oferuje usługi opieki domowej całodobowej i krótkoterminowej w Holandii, jak i zagranicą. Kontakty handlowe w Polsce to nawiązanie współpracy z agencjami, które specjalizują się w informacjach dotyczących wykwalifikowanych opiekunów, uniwersytetami, szkołami kształcącymi w tym zakresie³².

Współpracą z firmami polskimi zainteresowane były również firmy zajmujące się usługami prawnymi, negocjacjami w języku polskim i holenderskim, obsługą polskich i holenderskich przedsiębiorstw w zakresie działalności i kontaktów na terenie Holandii i Polski (ARIS)³³; PTC+ to międzynarodowy instytut szkoleniowy, który łączy wiedzę teoretyczną z praktyką w zakresie chłodnictwa, technologii rolnych, towarów pochodzenia zwierzęcego, hodowli zwierząt. Zainteresowany jest współpracą z organizacjami z sektora rządowego i pozarządowego³⁴; Deutch Network Group to grupa publikująca i wspierająca działania biznesowe na każdym etapie działalności, chętni do współpracy z agencjami rządowymi, wydawcami, reklamodawcami korporacyjnymi i podmiotami prowadzącymi działalność na rynku małych i średnich przedsiębiorstw³⁵.

Holenderscy przedsiębiorcy, którzy przybyli do Polski w ramach misji gospodarczej reprezentowali także inne branże, m.in. konstrukcji stalowych (Hause Stalbau), IHC skupiony głównie i związany z sektorem morskim, to 70 związanych z branżą lotniczą; LILIANE to duże zabawki przeznaczone do żłobków, przedszkoli, w tym specjalne domki, w których dzieci mogą się bawić na placach zabaw, a także znana na całym świecie firma Van de leur produkująca kruche ciasteczka – reprezentowała sektor spożywczy.

W Forum Gospodarczym w Poznaniu uczestniczyły również firmy, których marka jest znana również w Polsce, m.in. ING Group, Orange, Heineken International, Port Rotterdam, Royal Dutch Shell, Royal Philips, Unliver. Reprezentujące różne sektory działalności od branży bankowej, telefonicznej, paliwowej, urzędzeń elektrycznych, po branże kosmetyczną.

³² Ibidem, s. 43 i 25.

³³ Ibidem, s. 41.

³⁴ Ibidem, s. 28.

³⁵ Ibidem, s. 20.

Podsumowując należy stwierdzić, że pierwsza oficjalna wizyta króla Wilhelma Aleksandra i królowej Maximy, a także ministra spraw zagranicznych Fransa Timmermans'a i ministra handlu zagranicznego Liliane Ploumen (szefowa misji gospodarczej) miała znaczący wpływ na kształtowanie wspólnych stosunków gospodarczych między Polską a Holandią. Organizacja dwóch ważnych forum gospodarczych w Warszawie i Poznaniu, w ramach których przedsiębiorcy i naukowcy z obu krajów mogli wymieniać swoje spostrzeżenia, a także stworzyć nowe warunki współpracy w sektorze m.in. energetycznym, logistycznym, rolnym i spożywczym. Do Polski w ramach misji gospodarczej przybyło wiele firm, które chętnie rozpoczną współpracę zarówno z agencjami, instytucjami rządowymi, jak i przedsiębiorcami, spółkami i placówkami edukacyjnymi. Ważnym elementem współpracy między obu państwami było powstanie w maju 2012 r. Centrum Logistycznego Clip w Swarzędzu wraz ERS Railways połączenie intermodalnego z portem w Rotterdamie. W 2015 r. rozpocznie pracę nowy terminal w Swarzędzu, który będzie przeładowywał 150 tys. kontenerów. 25 czerwca 2014 r. podpisano umowę o współpracy między polskim Związkiem Międzynarodowych Przewoźników Drogowych a holenderskim odpowiednikiem Transport en Logistiek Nederland. Holandia jest krajem charakteryzującym się otwartością i chęcią współpracy w ramach umów gospodarczych. Holendrzy w rankingach światowych w wielu dziedzinach plasują się w światowej dziesiątce m.in. w produkcji i aukcji kwiatów ciętych i cebulek kwiatowych (1 miejsce), gęstości sieci dróg (1 miejsce), jakości transportu wodnego (2 miejsce), holenderskie inwestycje zagraniczne (7 miejsce), eksport usług komercyjnych (9 miejsce). Wilhelm Aleksander podkreślił w swoim wystąpieniu, że... „Polska stała się silnym, dynamicznym partnerem i ma wiele do zaoferowania” i dlatego Holendrzy są żywotnie zainteresowani innowacjami w gospodarce. Atrakcyjność inwestycyjna, a także zainteresowanie wielu przedsiębiorców holenderskich współpracą w Polsce przekłada się na wielość branż, a także ilość przedsiębiorców holenderskich, którzy przybyli do Polski. Pierwsza oficjalna wizyta pary królewskiej z Holandii wpłynie pozytywnie na rozwój współpracy między obu państwami nie tylko w sferze gospodarczej, ale także na realizację wspólnych celów w ramach Unii Europejskiej i NATO.

Summary

The Dutch economic mission in Poland

Poland and the Netherlands had established trade relations in Xth century. From XIIIth to XVIIIth century they evolved to the large scale. Both trade ports Gdańsk and Amsterdam had become the most important cities in contacts between these two countries. In XIXth century trade contacts were significantly weakened because of

Poland's partitions. In XXth century trade contacts were reestablished, especially after the First World War. In 1921 Philips manufacturing plant and research center in Warsaw were opened. In 1930, two submarine ships ORP Sęp and ORP Orzeł were built in Koninklijke Maatschappij. After Second World War trade contacts flourished in 1970, when a lot of international agreements were signed. Poland and the Netherlands begin cooperating in multiple economic sectors from 1990. Poland is in the Dutch investors sphere of interest, that is why king Willem and queen Maxima's visit was devoted mostly to economic cooperation.